

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9So/38/2014
Identifikačné číslo spisu:	8013201079
Dátum vydania rozhodnutia:	27.05.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:8013201079.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Júlie Horskej, PhD., v právnej veci navrhovateľa E., bytom P. proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 14. januára 2014, č. k. 3Sd/101/2013-14, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo 14. januára 2014, č. k. 3Sd/101/2013-14 m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX zo 7. októbra 2013 z r u š u j e a vec jej v r a c i a na ďalšie konanie.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom zo 14. januára 2014, č. k. 3Sd/101/2013-14, potvrdil rozhodnutie číslo XXX XXX XXXX zo 7. októbra 2013, ktorým odporkyňa podľa § 142 ods. 4 písm. b) a § 26a zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení“) a § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) zamietla žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku od 1. júla 2010. Náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

Krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľ je od 1. januára 1999 poberateľom výsluhového príspevku priznaného podľa zákona č. 73/1998 Z. z., pre nárok na ktorý mu bola zhodnotená doba výkonu základnej vojenskej služby od 02.08.1963 do 31.08.1965 a doba služby príslušníka Policajného zboru SR od 01.09.1965 do 31.12.1998 v I. kategórii funkcií. Výsluhový príspevok navrhovateľa sa považuje za výsluhový dôchodok. Navrhovateľ splnil podmienky nároku na starobný dôchodok podľa § 132 ods. 1 zákona o sociálnom zabezpečení odpracovaním potrebnej doby a dosiahnutím veku 55 rokov (X. G. 1998), t. j. pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z. z.“). Krajský súd dospel záveru, že keďže navrhovateľovi vznikol nárok na starobný dôchodok podľa

predpisov účinných pred 1. januárom 2004, o ktorom podľa § 142 ods. 4 písm. b) zákona o sociálnom zabezpečení rozhoduje Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a príslušnosť Sociálnej poisťovne na rozhodovanie o tejto dávke je vylúčená, odporkyňa nepochybila, keď zamietla žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok. Preto preskúmané rozhodnutie odporkyne ako zákonné potvrdil.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. Namietal, že osobitný systém poistenia príslušníkov ozbrojených zborov neobsahuje úpravu dôchodkových dávok, ktorá by zohľadňovala dobu ich poistenia v celom rozsahu, a to aj v civilnom zamestnaní. V dôsledku súbežného uplatňovania dvoch systémov tak dochádza k diskriminácii poistencov osobitného systému, ktorým odporkyňa niektoré doby poistenia vôbec nehodnotí, resp. mení podmienky. Pri priznaní výsluhového príspevku, ktorý sa považuje za výsluhový dôchodok, nebolo zohľadnené jeho zaradenie do I. kategórie funkcií a nebola mu zhodnotená ani všetka doba dôchodkového poistenia. Poukázal na právny názor vyslovený v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 15. augusta 2012, sp. zn. 7So/138/2011 s tým, že splnil podmienky nároku na starobný dôchodok podľa § 65 ods. 1 a 2 v spojení s § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v spojení s § 14 ods. 4 zákona o sociálnom zabezpečení. Podľa jeho názoru odporkyňa je povinná vykonať výpočet dôchodku s prihliadnutím na doby poistenia vo všeobecnom i osobitnom systéme a priznať mu starobný dôchodok vo výške zodpovedajúcej rozsahu poistenia vo všeobecnom systéme. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne zo 7. októbra 2013 zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že dôvody, ktoré uvádza navrhovateľ v odvolaní, nepovažuje za opodstatnené. Navrhovateľovi nárok na starobný dôchodok vznikol podľa § 132 ods. 1 zákona č. 100/1998 Zb. od X.G. 1998, t.j. pred dňom účinnosti zákona č. 328/2002 Z. z. Poukázala na skutočnosť, že o starobnom dôchodku navrhovateľa, na ktorý vznikol nárok pred 1. júlom 2002 nemá odporkyňa vzhľadom na ustanovenie § 142 zákona o sociálnom zabezpečení kompetenciu rozhodovať a v jeho prípade nemožno postupovať ani podľa prechodného ustanovenia § 261 ods. 1 zákona, keďže navrhovateľ nebol nepretržite zamestnaný ku dňu 31. decembra 2003. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O. s. p. preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je potrebné zmeniť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku.

Medzi účastníkmi bola sporná otázka zachovania nároku navrhovateľa na priznanie starobného dôchodku z dôvodu splnenia vekovej podmienky 55 rokov pre vznik nároku na starobný dôchodok podľa § 132 zákona č. 100/1988 Zb.

V zmysle § 259 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2004 v konaniach o nárokoch na dávky a výplatu dávok z dôchodkového zabezpečenia, ktoré vznikli pred 1. januárom 2004, sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 s odchýlkami ďalej ustanovenými.

Podľa § 175 zákona č. 100/1988 Zb. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie alebo služby I. a II. kategórie funkcií sa priznávajú do 31. decembra 2023.

Podľa § 261 ods. 1 vety prvej až tretej zákona č. 461/2003 Z. z. suma starobného dôchodku poistenca, ktorý splnil podmienky nároku na tento dôchodok pred 1. januárom 2004, je po vzniku nároku na starobný dôchodok nepretržite zamestnaný k 31. decembru 2003 a nepoberal starobný dôchodok, invalidný dôchodok alebo ich časť, sa určí podľa tohto zákona. Náhradné doby získané po vzniku nároku na starobný dôchodok sa posudzujú podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003. Táto suma nesmie byť nižšia ako suma určená podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003, a to vrátane

úpravy dôchodkov a zvýšenia dôchodkov prislúchajúcich podľa osobitného predpisu.

V zmysle § 132 ods.1 písm. a) zákona č.100/1988 Zb. policajt má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 55 rokov, ak vykonával najmenej 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií.

Z obsahu spisov je zrejmé, že navrhovateľ vykonával profesionálnu službu policajta v rozsahu viac ako 25 rokov a po ukončení služobného pomeru bol mu priznaný výsluhový príspevok podľa § 210 ods. 1 a § 211 ods. 1 písm. d) a ods. 2 zákona č. 73/1998 Zb., pričom pri priznaní výsluhového príspevku sa na kategórie funkcií neprihliadalo.

Navrhovateľ splnil všetky podmienky nároku na starobný dôchodok podľa § 132 ods.1 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. dňom X. G. 1998, ktorým dovŕšil vek 55 rokov.

Dňom 1. júla 2002 nadobudol účinnosť zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Podľa § 124 ods. 2 zákona č. 328/2002 Z. z., ktoré je prechodným ustanovením, sa výsluhový príspevok, na ktorý vznikol nárok podľa § 211 ods. 1 písm. d) a ods. 2 zákona č. 73/1998 Zb. v znení neskorších predpisov a tento nárok trvá ku dňu účinnosti tohto zákona, považuje za výsluhový dôchodok podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu jeho účinnosti tohto zákon.

V zmysle § 142 ods.4 písm. b) zákona č.100/1988 Zb., o dávkach dôchodkového zabezpečenia rozhoduje, pokiaľ ide o policajtov, rozhoduje orgán ministerstva vnútra.

Podľa § 143a bodu 1 zákona č. 328/2002 Z. z. v znení zákona č. 447/2002 Z. z. od 1.júla 2002 sa na sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov nepoužijú § 130 až 145 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že tam uvedené ustanovenia zákona č. 100/1988 Zb. sa nepoužijú až od 1. júla 2002, počnúc ktorým mohol policajtom najskôr vzniknúť nárok na výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z. Aplikácia ustanovení § 132 a nasl. zákona č. 100/1988 Zb. však nie je vylúčená pri nárokoch na starobný dôchodok, ktoré do 30. júna 2002 už vznikli.

Podľa § 94 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. nárok na dávku vzniká dňom splnenia podmienok ustanovených týmto zákonom, prípadne vykonávacími predpismi.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že navrhovateľovi splnil podmienky nároku na starobný dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. (§129 až § 145) dňom X. G. 1998.

Podľa § 94 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. nárok na výplatu dávky vzniká splnením podmienok ustanovených pre vznik nároku na dávku a jej výplatu a podaním žiadosti o priznanie alebo vyplácanie dávky.

Navrhovateľ po vzniku nároku na starobný dôchodok nebol naďalej nepretržite zamestnaný k 31.decembru 2003. Vzhľadom na to sa na neho nemôže vzťahovať ustanovenie § 261 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

Odvolací súd nepovažoval za dôvodnú námietku navrhovateľa, že odporkyňa mala v jeho prípade postupovať v súlade s právnym názorom vysloveným v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 15. augusta 2012, sp. zn. 7So/138/2011. Uvedené rozhodnutie sa týkalo žiadateľa o starobný dôchodok, ktorý splnil podmienky nároku na starobný dôchodok (dovŕšil vek 55. rokov) po 1. januári 2004, t. j. za účinnosti zákona č. 461/2003 Z. z. a nie je možné ho aplikovať v prípade navrhovateľa, ktorý splnil podmienky nároku na starobný dôchodok za účinnosti zákona č. 100/1988 Zb. a podľa žiadosti o dôchodok po priznaní výsluhového príspevku už nebol zamestnaný (dôchodkovo

poistený).

Ako je vyššie uvedené, nárok na starobný dôchodok podľa § 132 ods.1 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. navrhovateľovi nesporne vznikol už ku dňu X. G. 1998 a zostal zachovaný podľa § 175 zákona č. 100/1988Zb. v spojení s § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.

Kompetencia príslušných orgánov Ministerstva vnútra SR rozhodnúť o sociálnom zabezpečení policajtov, teda aj o nároku na starobný dôchodok, nie je v danom prípade ustanovením § 143a bodu 1 zákona č.328/2002 Z. z. dotknutá, keďže navrhovateľ nebol od vzniku nároku na starobný dôchodok nepretržite zamestnaný k 31.decembru 2003, ako to predpokladá ustanovenie § 261 ods.1 zákona o sociálnom poistení.

Keďže v zmysle vyššie uvedeného je na rozhodnutie o nároku navrhovateľa na starobný dôchodok príslušný orgán ministerstva vnútra, odporkyňa pochybila, keď o žiadosti navrhovateľa o starobný dôchodok sama rozhodla, hoci na také rozhodnutie v danom prípade nebola vecne príslušná a jeho žiadosť mala postúpiť na rozhodnutie príslušného orgánu ministerstva vnútra.

Z uvedených dôvodov odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne za nesúladné so zákonom a preto § 250ja ods. 3 veta prvá v spojení s § 250l ods. 2 a § 250j ods. 2 písm. e) O.s.p. rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutia odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní je odporkyňa viazaná právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods. 5 O.s.p.) a žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok postúpi na rozhodnutie príslušnému orgánu v súlade s § 142 ods. 4 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb., t. j. príslušnému orgánu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 224 ods.1, v spojení s § 151 ods.1 O.s.p., lebo navrhovateľ ich náhradu neuplatnil a odporkyňa bola v konaní neúspešná.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok